

Marin Ioniță și Drumul dinozaurului

Patru adolescenți, între care și băiatul lui Gogu al Niculii, au coborât dintr-o căruță, pe peronul gării din Găiești, în căutarea destinului. Trei dintre ei pleacă la Curtea de Argeș la Școala de Horticultură, iar al patrulea, băiatul lui Gogu din satul dâmbovițean Mănăstioara, rămâne acolo, străin, cu gândul să dea examen de admitere la Școala Zootehnică. Încălțat cu bocanci cazoni și scorojiți ai tatălui său, din vremea războiului, și îmbrăcat în haine strâmte și ponosite, tânărul făcuse o școală profesională veterinară și acum bătea la porțile fostului liceu din Găiești, transformat în școală medie zootehnică. Adolescenți mulți în curtea școlii, în așteptarea examenului. Acum o cunoaște pe Laura, prietena cu care a împărțit, câțiva ani, viața de elev, o prezență luminoasă în întreaga carte.

Nu știa tabla înmulțirii și cade la matematică. Dar îl salvează profesorul Mihail Ilovici, scriitor bine cunoscut, entuziasmat de cunoștințele și de lecturile adolescentului. Reușește printre primii. Directorul îl evidențiază în careu. Este luat în cenaclul literar, devine șeful clasei și este primit în UTM (Uniunea Tineretului Muncitoresc). Îl frământă noi și noi întrebări. I se face educație comunistă, dar se caută pe sine și în sine. Lucia îl îndeamnă la „o mare iubire”, dar rămân numai prieteni și atât.

Personajul-povestitor este fiul unor țărani, însetat de învățătură. Citește mult și se instruieste. Cel care „il aruncă” în literatură este profesorul Aurel Iordache, pe care îl evocă în mai multe rânduri.

Își găsește o gazdă cu totul modestă în Găiești „orașul viselor copilăriei și al marii dezamăgiri”. Găieștiul era „de fapt, o mahala fără oraș”, plin de „țigani, de greci, de armeni, de bulgari, de turci, de ruși, de albanezi, de evrei”.

S-a întâmplat ca viața tânărului Marin Ioniță, cunoscut după porecla Șase, să fi fost învârstată de evenimente sociale care au schimbat din temelii viața satului românesc și a țării în întregul ei.

Lucia venea dintr-o familie bogată din Basarabia. Era logodită, așa spune, formal, cu un student jurist, viitor procuror. O invită și o duce la el în sat, respectându-i virginitatea.

Ne prezintă pârâul Răstoaca, pe malul cărui „a cunoscut prima și singura mare iubire”. Răstoaca nu trece prin Găiești, dar

„orașul Găiești n-ar fi fără ea” și spune mai departe că „Fără Răstoaca n-ar mai fi adolescența mea”.

În întregul roman, Lucia rămâne o icoană nepătată de vreme și de oameni, dragostea lor oprindu-se prin plecarea eroului în armată.

„Ești un poet adevărat și exaltat”, îi spune Lucia la un moment dat.

Episodic, se îndrăgostește de multe dintre fetele din preajmă, de Viola – fata unui preot, dar refuză invitația ei și a tatălui ei de a petrece Anul Nou împreună. Vrea să meargă acasă, la ai săi, să-i vadă și să petreacă împreună.

Fiind elev bun și cu origine sănătoasă, zice autorul, „mă prindeau aștia acum cu arcanul să mă pună în coloana proletară. În marșul triumfal al comunismului”. Devine activistul preferat al celor din Comitetul Orășenesc al UTM și, spune că la un moment dat a fost propus să facă parte chiar din Comitetul Central al Tineretului Muncitoresc.

Chemat într-o zi la directorul școlii, cunoaște în biroul acestuia un domn care era chiar ministrul agriculturii, vestitul Romulus Zăroni, ajuns la Găiești să-și completeze studiile, nu degeaba Păstorel a scris: **Domnul Groza, om sinistru, A făcut din bou ministru!** Școlarul a stat în aceeași cameră cu ministrul și l-a ajutat în ale școlii!

O cunoaște pe Ana Pauker, care îl și sărută. „Învățați, țara are nevoie de voi!”, îi spune marea doamnă, iar el completează: „Nu există drum pietruit care să ducă la știință!”, ceea ce o impresionează pe fosta activistă de partid comunist. Colegii săi fac glume pe seama sa: „Atenție, trece amantul Anei Pauker!”.

Tânărul își pune mereu întrebări și nu poate răspunde. Dar după un timp, își impune: „Mai încet cu activități care nu aveau nici o legătură cu pregătirea mea profesională. De aici înainte, biblioteca, cărțile, laboratorul...”, pentru că a fost prins în activități coordonate de UTM și pe care nu și le mai dorea, dar tocmai atunci primește o diplomă de la Comitetul Central al UTM.

Un personaj destul de bine conturat, mereu prezent, este Țuțuleanu, de la Comitetul Orășenesc al UTM: „Vă trag de boabe de vă ies ochii din cap ca la broscii”. Il cunoaște pe Lache, patron al jocurilor de noroc, mână în mână cu miliția. Din aceeași sferă face parte și Scarlat, cel fără picioare, starostele geambașilor.

→ într-o cochilie, *ultimul om* îl poate înțelege perfect, la o adică, pe fostul activist care suspină după «binefacerea celui alt regim», însă nu poate înțelege sub nicio formă și de aceea stigmatizează și veștejește apucăturile tinerilor care laudă comunismul «din ignoranță, inconștientă ori prostie crasă căci «grija partidului», invocată de ei, a fost strânsoarea călăului, dar pe gâturile lor fragede urmele nu se văd». Câți scriitori mai înțeleg astăzi la noi rostul unei asemenea pedagogii sociale, și câți dintre noi, mai ales, înțeleg până la urmă că nu poți fi un mare scriitor, editor sau ziarist de opinie dacă nu ești o mare conștiință? Și apoi cine să fie cutremurat de un atare adevăr: «servul devenit lichea, veleitarul dublat de escroc sentimental, falsul taumaturg, carieristul, grafomanul, aventurierul, «căpușa», genialoidul, călărețul fără cap a cărui misie este aceea de a-l alerga pe bietul creator cu riscul de a-l vedea prăbușindu-se în spume, gnomul sibilinic și isteroid, culminând cu administratorii de domenii ficționale, de la proprietarii de poduri la negustorii de vise»? Cu onestitate, Omul de hârtie cu coperti de carton își pune și problema pericolelor și *riscurilor meseriei*, «căci dacă nu-ți pun nervii pe moaște autorii, nu-ți fac părul creț tipografii și nu-ți pune cruce fiscul, atunci precis te rup câinii librarilor». Asta în situația în care așa-zisul editor nu-și încasează profitul direct de la așa-zisul autor, nemiîncercându-se el, vezi bine, cu librării, fiscul și alte angarale, ca plata timbrului literar, drepturi de autor etc. etc.

Cele mai numeroase tablete din cartea lui Mircea Petean se referă – cum s-ar fi putut altfel? – la poezie. Las la o parte suferința pe care o asemnena «boală grea» o provoacă astăzi mai curând printre medici, ingineri, juriști, pompieri, poștași ori șomeri, la fel cum las și spectacolul rocambolesc al tumbelor de vanitate al poetului-vedetă și mă opresc la cele câteva considerații ale lui Petean cu privire la *poezia autentică și poetul complet*. Pentru această conștiință vie și hipersensibilă a vremii noastre, ca poet, «poți fi foarte bine, în același timp, senzorial și livresc, tandru și ironico-sarcastic, direct și ermetic, poți fermeca cititorul, după cum îl poți îngheța, poți râde în hohote, exersa surâsul ori arbora o mină impasibilă-imposibilă, nimic în afara exigențelor pe care ți le impui singur nu trebuie să te împiedice să te manifesti plenar, tinzând să oferi imaginea *completă* (s.a.) a potențialităților tale”. Ce altceva decât un adevărat program literar care privește în primul rând propria-i poezie conțin aceste prețioase însemnări? Iar când simți că revelația nu coboară - adăugăm noi - treaba și-o poate face foarte bine Nicanor, Scribul, Călătorul, Omul de hartie cu coperti de carton sau chiar Misitul (!), tot atâtea măști adjuvante...

Cu un Dumnezeu prezent peste tot, Mircea Petean nu încredințează lui Nicanor, *ultimul om* numai elemente mai mult sau mai puțin pure de epidictie ce provin, evident, de la unul sau altul dintre scriptori (Barthes, de exemplu, definea *scriptorul* ca pe o instanță tranzitivă al cărui țel ar fi să depună mărturie, să explice sau să instruiască), ci și pastile prozastice de toată

Se ivește o nouă perspectivă: școala de miliție. Nu-l interesează. Are un coșmar în care milișianul bate, torturează. Protipendada era pe ducă. Începuse educația ateistă. Perspectivă: revoluția mondială!! Solicitat să fie informator al securității. Derutat, tânărul își spune: „doamne, în ce lume trăim!” Și așa, se ridică, pe neașteptate, o împotriviare, mai ales după ridicarea boierilor în timpul nopților. Își dă seama că începuse demagogia, într-o vreme tulbură. La ordinea zilei este ideea luptei de clasă, pe care o înțelege în felul său.

Încă elev, este arestat de securitate, torturat. „De ce?” este întrebarea la care nu află nici un răspuns.

Marin Ioniță ni se prezintă ca un fin observator al lumii în care trăiește și își încheie gândurile cu vorbele: „Poate că m-am zămislit dintr-un ou de dinozaur”.

O particularitate a artei lui Marin Ioniță este folosirea frazei rupte, cuvintele fiind izolate prin puncte sau virgule, realizându-se efecte stilistice neașteptate:

„Lumea copilăriei mele. Ancestrală. Cu rădăcini în epoca de piatră. Pe crăci, în peșteri, în colibe, în bordeie, în locuințe lacustre. Veacuri în spinare. Țărânie (...). Tânjala, jugul, proțapul, oiștea, hamul, carul, plugul, rarița, grapa de mărăcini, securea, barda, sapa... (p. 49) și înșirarea continuă (p. 49). Sau: „Dorule-dor. Dorule călător. Cât mi-e de dor de satul meu de demult. De câmpul lui, de ogoare, de poiene. De cărările din pădure. De prundul râului (...) de popândăi. De viezuri, de cățelul pământului. De urmele copitelor. De rumegatul vitelor. De barza din salcâm. De șarpele casei. De jocul flăcăilor. De cântecele fetelor (...). De zare. De nori. De soare. De stele” (p. 66-67).

Prin acest fel de frângere a comunicării, cuvintele se încarcă mereu cu un plus de energie, cu imagini mai bine conturate.

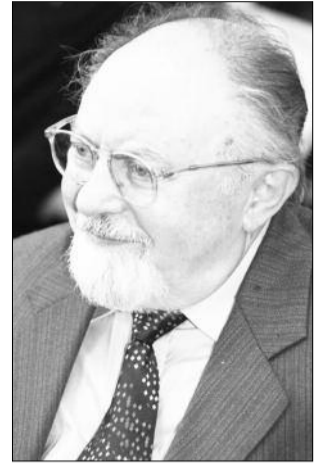
Autorul nu-și propune să folosească și cuvinte mai puțin cunoscute din zona sa geografică, dar sunt câteva pe care le semnalează: „**drumuind** prin noroaie și țărână” și „o lună întreagă de **drumuire**” (p. 24); „**parlagiu** la abatorul din Găiești” (p. 151); „un elev **boțogas**” (p. 166); „un **prici** sprijinit de perete” (p. 195).

Nu știu intenția autorului, dar **Drumul dinozaurului** (2015) îmi pare o parte importantă a unei epopei a lumii românești.

frumusețea, pline de spirit care trădează un povestitor ce pare – dar sigur mă înșel – că nu se ia prea în serios. Culmea este că spiritual acestuia de observație pune în relief mai ales poezia existenței decât scorile realului. Așezat pe o bancă în gara din Cluj, în așteptarea trenului, povestește Petean, „mă uit distrat, pe deasupra lucrurilor. Și nu e numai faptul că trenul are întârziere. Era inevitabil. Privirea îmi cade din nou pe păsăruica aceea insignifiantă. Acum pășește pe ambele picioare. Primul, cum vă spuneam, are câteva gheare lipsă. Bag de seamă că al doilea nu le are deloc. E doar un beționar vinețiu pe care îl proptește țanțoș pe beton, invalidul...”

Apoi își ia zborul fixându-se pe vârful acoperișului de țigla al clădiri de vizavi. De acolo se uită la mine cu un amestec de curiozitate și duioșie. Ceva pare să-l intrige...” Poezie pură!

Cu o operă remarcabilă în spate, poet născut dar și metodic făcut, important editor și om de cultură, Mircea Petean își permite, fără să coboare cătuși de puțin ștacheta, să sermoneze și să fandezze cu grație și inteligență, din fața microfonului, câteva incurii, dereglări și delabrări ale realității literar-culturale și nu numai, pe care le livrează acum pe piața literară și sub formă scrisă... Este un gest pe care ar trebui să-l facă, prin mijloacele de care dispune, orice Conștiință... „*Bâlbâiții și gângavii literelor noastre trebuiesc, n-am zice aruncați afară din gădăniile limbii, dar înfricoșați ca să cugete mai bine când scriu și să nu ia cuvântul în deșert, căci loc pentru deșertăciune și afaceri nu este în artă nicăieri*”. (T. Arghezi)

S-a întâmplat ca viața tânărului Marin Ioniță, cunoscut după porecla Șase, să fi fost învârstată de evenimente sociale care au schimbat din temelii viața satului românesc și a țării în întregul ei.

Savian Mur: jocul de-a ființa

Savian Mur (evident un pseudonim) vine tumultuos și surprinzător în literatură (cu poezii, eseuri, romane, aforisme) după o carieră strălucită de matematician, făcută în România și în Franța (cu cărți de specialitate scrise în franceză), păstrând o răceală raționalistă și abilitatea de a crea un univers după barbianul *mod intelectual al Lirei*. De fapt, noul poet-matematician *deconstruiește* universul, înfățișând în cheie ironică postmodernistă *o lume pe dos*, lipsită de temelii morale, împinsă în absurd și în grotesc, îndepărtată de Dumnezeu, sărită – hamletian – din țâțâni.

De la geneza mitologică, (citatele biblice sunt mereu invocate), ea se așază pe o *istorie a calamităților* în genul cunoscutei lucrări a lui Mircea Horia Simionescu.

Am putea spune că evoluția umanității urmărește un principiu inversat al *rațiunii insuficiente*. *Comedia umană* e jucată, sau mai potrivit ar fi să spunem că e dejucată, cu ajutorul procedurilor parodice și ale împingerii calamităților *in extremis*. Se recurge, în plan generalizat, la o *reductio ad absurdum*, la o golire de sens, la o invazie pe toate căile a *nimicului*.

Un fior existențial ardent, cu o putere destinală irezistibilă, se strecoară în însăși rațiunea ei de a fi, răsturnată – am putea spune iarăși – într-o (i)rațiune de a (nu) fi. Mai simplu zis, un *anapoda* devine principiu diriguitor a tot ce se întâmplă. E chiar principiu *autodistrugerii*.

Modul de discurs ales, regăsit deopotrivă în romane, în eseuri, în poezii, în aforisme (unele dintre acestea desfășurate în scurte sau mai întinse narațiuni), este repovestirea scenelor anecdotice biblice cu însinuarea subversivă, antifrastrică a unor sensuri ironice sau chiar satirice și utilizarea unor tirade retorice cu tâlc moralist. Se procedează, în fond, la o scoatere curajoasă de măști, la o demitizare și la o demistificare pentru a se demonstra alunecarea în derizoriu și în nonsens.

Adam și Eva, nuanțați în negativ de Cain și Abel prin fraticidul comis, devin niște antieroi, niște antioameni prototipali, de la care se trag toate procesele degradării, iar pomul cunoștinței binelui și răului se preface în pomul cunoștinței răului.

„Tot observând comportamentul oamenilor, pe durata a ani și ani de zile, teribili, îngrozitori ani, găsim o remarcă a naratorului, – în ciuda puținei armonii de la început –, ne-am dat ușor-ușor seama unde trebuia să intervenim, spre a mai stârpi din răul acela, abătut asupra pământului, asupra bietelor viețuitoare... Înșiși oamenii începuseră să se încaiere între ei, pornind de la hrană, de la femeii, de la copiii, pe cale de consecință, au apărut primele omoruri...”

Păcatul capital, ne dă de înțeles romancierul, este ieșirea oamenilor cuminți din cuvântul lui Dumnezeu, neapropierea de chipul, de frumusețea Lui inegalabilă, dreaptă, alinătoare, „*cea care să-și găsească împlinirea, fericirea, de ce nu!* – în ajutorarea bieteii ființe, ajunse în *dificultate: boală, amenințare, frică, foame, frig, izolare*” (subliniere în text – n.n.;

asemenea sublinieri cu funcție dictată de patetismul retoric al demonstrației sunt foarte frecvente).

E drept că și Ziditorul apare în ipostază de *Deus absconditus*, care – ca în credințele noastre populare – a uitat de creația sa, nemaitrecând pe la oamenii pe care i-a plăsmuit, neverificându-i, netratându-i cu *Milă*. Este sentimentul clar, dominant care trebuia indus în cei doi locatari ai Paradisului nostru „*care să nu se dezlipească niciodată de natura lor umană, un sentiment teribil, puternic, atât de puternic încât să-i domine tot restul zilelor, în sensul dorit de Noi, să-i facă să reacționeze pe loc, să sară în ajutor imediat! Mila... Mila... Mila...*”

Acest sentiment fără egal trebuia să se manifeste cu deosebită forță atunci când ei au simțit că se schimbă ceva radical în ființa lor, în sufletul lor, cu sufletul lor: „*Aceasta, Mila, asta lipsea, exasperant, lumii Noastre... Intolerabila situație trebuia, urgent, îndreptată. Mila, iată ce-i trebuia cât mai repede acestei mizerabile lumi, acestei pline de cruzime lumi, căci, oare, ce a însemnat lipsa ei? Unde, unde a dus lipsa ei? O groază de lucruri, greu de imaginat: teroare, violență crasă, vărsare bestială de sânge, durere cumplită, spaimă cumplită – momentele acelea ... în ghearele morții*”.

Romanul face, sub crusta transparentă a moralismului, o adevărată apologie a Milei, a acelui sentiment care sensibilizează omul; ea nu se învață ca o meserie, ci trebuie s-o ai, să o simți („ori o simți, ori nu...”), să ai sufletul plin cu așa ceva. Ea te face să simți ceva cu unghiile de la picioare, face carnea să urle pe tine când vezi o nenorocire, o violență, să iubești ceva ori pe cineva – „*o gârlă, o floare, un copac, un deal, o pasăre, un animal, ori nu, treci nepăsător... nu observi nimic...te lasă rece... nu e treaba ta ... nu te înduioșează nimic – piatră, piatră, piatră...*”

Avem în persoana lui Savian Mur un moralist de speță cioranian-nietzscheană, care meditează asupra splendorii și mizeriei Omului, vrăjit de iluminările lăuntrice, de sângele ierbii care fraternizează cu sângele poetului și de „pactul instantaneu” pe care-l face sufletul lui cu sufletul unui copil (*Compoziție în roz*), revoltat de stăruirea constantă în *isterie*, în *iroserie*, în *nebulie* și *ferocitate*, într-un cuvânt în *rele* („*Omul e o ființă pusă pe rele – calificarea sa de bază, se spune în eseul O cură de prizare a scheletului*”).

Eseurile, sclipind de inteligență și de un spirit de observație tăios, necruțător (fără Milă!), se ocupă, de asemenea, de o infirmitate fundamentală a omului care ia formă de *delir* al pierzaniei (setea de afirmare, psihoza evidențierii, schizofrenia gloriei): „Evident, precizează eseistul, se poate vorbi de o scară a delirului, a intensității sale. În vârf, salvatorul, alesul, mântuitorul, zeul, Dumnezeul. Apoi, marii înfierbântați: mistul, sfântul, profetul, predicatorul, geniul, supraomul... Mai jos, către bază, turma adulterilor, purtători ai microbului unui delir *pasiv*. Ei îngurgitează fumul emis de țigara devorată de crizat...”

Utopia are spații de depozitare cu nemiluita!”

Dacă proza lui Savian Mur încenează un *joc de-a ființa*, pândit de toate primejdiile unui asemenea delir al pierzaniei, poemele sale se videază de orice sens ființial, sincronizat cu o vidare de po(i)etic, de lirism. Orice perspectivă de realizare umană se închide; omul devine o ființă care nu a reușit să se valorizeze. E preceptul-cheie al prozei și eseisticii: „Cât a mai încercat el, omul, / să se valorizeze: / o puzderie de zei și-a pus la treabă, / l-a tot fardat pe Dumnezeu, / vigilentă, / Istoria / îl trage tare de ureche – / pe fond, el e rămas același / derbedeu. / Ce, ce să învețe măriia-sa, / de la o plantă, de la un animal, / de la însăși o piatră – / admirabilul stat pe loc; / degeaba s-a sforțat Buddha să îi defrișeze calea, / el a rămas sclavul aceluiași / funest, funest joc” (*Bufonul*).

Poetul își diriguiește programatic discursul astfel ca să dea expresie, de fapt *in expresie*, unui „eu marginal” sau unui „eu minimal” (după propriile definiții): „Teza mea fundamentală, / vezi bine – / să mă descotorosesc / de-o pacoste, / de mine; / luciditatea doar atâta mi-a permis: / un om minimal, / altoit pe un cais... / O simplă arătare, / c-un suflet albastru, / învelită într-o pătură / de sihastru; / un muc de lumânare, / voinic, / pălpându-mă, / din mai nimic în nimic” (*Altoire*).

Aforismele prezintă în formă concentrată aceleași meditații asupra condiției umane, pândită de obstacole, de limite, de praguri greu de trecut: „Limba maternă a ființei este suferința. Omul are cel mai bogat limbaj”; „Morală este nulă în fața durerii, amenințării, iminentei morți. Moralistul? Un tip bine hrănit, pentru care suferința apare, cel mult, ca o ipoteză”; „Trecut strălucitor, prezent strălucitor, viitor strălucitor – pentru suferință. Nu are oare aceasta inventivitatea apei? Fluviul, o lacrimă a lui Buddha...”; „Învață, învață, învață – recomandă suferința, cu toată modestia, făpturii”. Am ales, astfel, zicerile despre suferință, fiindcă-l reprezintă cel mai bine pe acest succes al lui Nietzsche și Cioran.

Referințe critice:

„Arta poetică denotă un damnat, un resemnat după o sumedenie de experiențe nefaste care i-au spart miile de ochi cu care fusese înzestrat (*Cu ochii spărți*) forțele atentatoare venind, atât din exterior, cât și din interior” (Liviu Grăsoiu).

„Există o tensiune a spiritului în poezia lui Savian Mur, viziunile sale racordându-se la un imaginar al grotescului filtrat prin pesimismul filozofiei lui Emil Cioran, al cărui avatar se resimte, poate. Lipsa de sens a lumii și reaua ei alcătuire provoacă mereu spiritul justițiar al poetului” (Ana Dobre).

„Savian Mur este poetul revoltat de o anumită consistență a prejudecăților, fie ele etice, fie filosofice, fie religioase, pentru că este copilul care ia lumea pe cont propriu și o destructurează spre a-i găsi carențele care, din păcate, au un efect negativ asupra propriei exigențe” (George Toma Veseliu).

Eseurile, sclipind de inteligență și de un spirit de observație tăios, necruțător (fără Milă!), se ocupă, de asemenea, de o infirmitate fundamentală a omului care ia formă de delir al pierzaniei (setea de afirmare, psihoza evidențierii, schizofrenia gloriei)...

cronici

Concursul se adresează creatorilor de poezie care nu au depășit vârsta de 35 de ani, nu sunt membri ai Uniunii Scriitorilor și nu au volume tipărite. Fiecare concurent va trimite 7 (șapte) poezii (nu mai mult de 10 pagini), purtând fiecare în loc de semnătură un motto care se va regăsi și pe un plic închis ce va conține datele personale ale autorului: numele, prenumele, vârsta, profesia, adresa, telefonul etc.

Lucrările, dactilografiate sau culese la calculator în 3 (trei) exemplare, la 1,5 rânduri, Times New Roman, **vor fi trimise** cu mențiunea **Pentru concursul de poezie „Ion Pillat”, până la data de 9 septembrie 2016, pe adresa Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea**

Concursul național de creație poetică „Ion Pillat” – „Acolo unde-n Argeș...”

Ediția a VIII-a, Pitești, 14-15 octombrie 2016

Culturii Tradiționale Argeș, str. Armand Călinescu, nr. 14, Pitești, județul Argeș, cod poștal 110047, tel./fax: 0248-219080. Creațiile trimise la concurs nu se înapoiază.

Juriul, alcătuit din specialiști în literatură (poeti, critici, editori), va acorda următoarele premii: ● Marele premiu al Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș – în valoare de 1.100 lei; ● Premiul Centrului de Cultură „Brătianu” – Ștefănești, Vila „Florica” – în valoare de 500 lei; ● Premiul Bibliotecii Județene Argeș

„Dinicu Golescu” – Pitești – în valoare de 500 lei; ● Premiul Revistei de cultură „Argeș” – în valoare de 500 lei. În funcție de valoarea ridicată a acestei ediții, se mai pot acorda și alte premii speciale, oferite de edituri, reviste, cotidiene și sponsori din Pitești și județul Argeș.

Festivitatea de finalizare a concursului, decernarea premiilor și gala laureatilor vor avea loc vineri 14 octombrie 2016, la Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș. Cu această ocazie se va desfășura un simpozion având ca temă generală

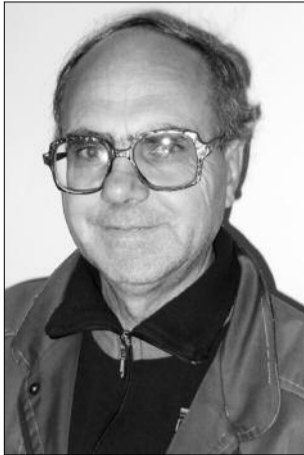
evoluția poeziei contemporane. Organizatorii vor anunța din timp premiile, pentru a putea fi prezenți la manifestare. Cheltuielile de cazare și masă vor fi suportate de către organizatori.

În funcție de aportul instituțiilor implicate, organizatorii își rezervă dreptul de a redistribui sau de a nu acorda unele premii.

Notă: Câștigătorul Marelui Premiu nu mai poate participa la edițiile următoare ale concursului.

Organizatori: Consiliul Județean Argeș, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Argeș, Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu” – Pitești, Centrul de Cultură „Brătianu” – Florica – Ștefănești, Centrul Cultural Pitești

Viorel Nica

Carte străină

Frenezie și evlavie

Prezență discretă în peisajul liric din secolul XX, Marina Țvetaeva (ale cărei poezii au fost publicate de Editura Tracus Arte în 2013, în remarcabila traducere a lui Leo Butnaru, intitulată „Cortina sfâșiată”) s-a ferit să epateze, să se propulzeze în prim-plan, să atragă cu insistență atenția asupra personalității sale politropice, să-și etaleze delicata, contorsionată figură a spiritului creator, dornic mai degrabă de a bate în retragere decât de a porni la vreo ofensivă de pomină. Ca atare, oricare dintre textele sale poetice se remarcă de mult mai multe ori prin vibrația intensă decât prin morga aprinsă, evită să devină predominant, preferând să se estompeze, nu cată atât să convingă cu orice chip, cât să se facă pur și simplu prezent de multe ori într-un mod meteoric, nu aspiră să obțină vreo bătaie înaltă, să se proiecteze pe termen lung, în lunga durată, ci se mulțumește să se rostuiască pe termen scurt, riscând să fie trecut destul de ușor cu vederea din cauza fragilității sale.

Născută în 1892, hipersensibilă poetă rusă a început să scrie versuri de la 16 ani. În 1910 a debutat cu cartea „Album de seară”. În continuare a publicat următoarele cărți: „Lanterna magică” (1912), „Din două cărți” (1913), „Verste” (1921), „Meserie” (1923), „Psyche” (1923), „După Rusia” (1928). A continuat să scrie versuri până ce s-a sinucis (în 1941), dar nu a mai publicat niciun volum.

În poezia de tinerețe ea a folosit o tonalitate ceva mai ardentă, cântându-și insistent marea iubire, deplângând caracterul efemer al vieții, metaliricizând cu voluptate, clamându-și amărăciunea de a nu răspunde „la o tandră chemare”, de a nu ghici „unde-i adevăr, unde înșelare”, pseudohermetizând destul de des, avanguardizând temerar câteodată, exprimându-și dificultatea de a juca „acel prim rol de femeie”, celebrând prietenia cu o doamnă căreia îi pria în climatul modern, sesizându-se înșfăcăta de „Soarta rea”, interogându-se cu aparente navite: „De unde o atare tandrețe?” Oscilând între tradiție și modernitate, a scris la fel de entuziasmată și despre unele evenimente ale vieții de la curte și despre ceea ce i se întâmpla ei uneia în ambianța modern-bulversantă, și-a proiectat în largul câmp liric atât evlavia proaspătă, cât și frenezia nelimitată, atât atașamentul față de trecut, cât și speranța într-un viitor diferit de prezentul nu tocmai pe placul său. În câteva poeme, neintitulate (din 1916), autoarea se prezintă într-o deprimantă postură insomniacă, bântuită de neliniști vagi, „singură în noapte”, precum o „călugăriță fără adăpost”. Devenind endemică, insomnia pune stăpânire pe întregul oraș condamnat la o veghe perpetuă, la „neadormire”. După proiectarea în câmpul tematic al insomniei, versurile înseși își pierd o parte din coeziune, se fărâmițează cu asupra de măsură, configurează cataractic, optează pentru o frământată regie tipografică. Strecurându-se treptat în lirica țvetaeviană, primul război mondial se înfățișează sub forma unei urgii crâncene, de natură să-i împingă pe oameni către moarte, să le slăbească încrederea în semenii lor, ba chiar și în ei înșiși, să le traumatizeze conștiințele atât de fragile. Despre „minunatul pasiunii chin” există suficiente mărturii în acele poeme scrise în perioada crizei sufletești, a iubirii intempestive, a teribilei confruntări cu ceilalți, a descoperirii suferinței și adversităților mundane. Dintre toate ismele epocii, simbolismul a reușit să o atragă într-o mai mare măsură pe poeta dornică să deguste nebulozitatea, evanescenta, depărtarea plină de taină, să se înfățișeze enigmatic, să-și schimbe identitatea prin intermediul unor transpoziții ingenioase, să-și rostească în surdina bucuria ori tristețea, să-și nuanțeze întruna modul de percepție și de exprimare, s-asculte o muzică diafană, să pornească hăt-departe în căutarea a ceva nedefinit, să se situeze în orizontul

alterității, devenind pe rând „Evă tristă”, „Carmen”, „Fiica lui Iair” ori „actriță-n contrejour”. În sacadatul, maiakovskianul poem „Trencicotul” (din 1918), autoarea a culez să facă radiografia lirică a unui obiect civilizat, caracteristic pentru „Veacul Intrigii încoronate/Veacul escrocilor...”, când atâtea și atâtea lucruri, fenomene, evenimente se dezarticulează, o iau razna, se spectralizează, atrăgându-i pe foarte mulți oameni în direcția aneantizării mai mult decât periculoase, făcând întreaga lume ostilă, neospitalieră, nelocuibilă. Despre ce putea să mai scrie Marina Țvetaeva în memorabilul, crucialul an 1918? Despre răvășita, nesigura stare a lumii în care trăia de pe o zi pe alta cu sentimentul nesiguranței acute, al spaimei de a nu mai fi, al neputinței de a înțelege de la un capăt la celălalt ceea ce se petrecea de la o vreme de jur împrejurul său.

Despre bogatul, nemaipomenitul „dar de lacrimi”, devenit „bogăția” sa în niște vremuri deșănate, care-i sileau pe oameni să-și uite omenia, să se urască, să cadă pradă celor mai promiscue porniri resentimentare. Despre imposibilitatea de a mai ființa în lumina credinței, demnității, adevărului în niște timpuri înglodate în necredință, nedemnită și neadevăr. Despre cele „șapte săbii” apocaliptice, ce-i „străpungeau inima” din ce în ce mai des, chinuind-o din cale afară, amenințând să devină „de șapte ori câte șapte”, să prolifereze întruna. Despre sărăcia și mizeria celor nevoiți să mănânce „gaura covrigului”, să îndure tot felul de umilințe, să figureze pe post de cobai în cinicele laboratoare revoluționare. Despre terifiantul prisos de beznă, abătut asupra lumii-nelume, ieșite din rosturile sale, dezbinat enorm, incapabile să le mai ofere minima protecție oamenilor de rând, cu atât mai puțin să le lumineze calea către un trai demn și civilizat. Despre fireasca, înțepita nevoie de a visa (într-un legitim chip compensator) „trinitatea sufletului”: „Lotus-Lebădă-Liră”. Despre „focul devorator”, apărut orișunde „pe cerul involburat”, amenințând să surpe totul din temelii, să bage groaza în sufletele celor mai slabi de înger. Despre grădina stălcită (la modul grobian) de „ditamai cizme, de labe” și de te-ai mira ce alte obiecte și organe de o agresivitate fără seamăn. Despre neputința de a se mai afla „în musafirie” la cineva, într-un moment critic când „hostipitalitatea” (despre care vorbește J. Derrida într-una din cele mai focoase și mai deconstrucive cărți ale sale) se manifestă la scenă deschisă fără niciun fel de precauții ori menajamente. Despre patimile, traumele, oscilațiile, dezorientările muritorilor de rând, ce au văzut atâtea anomalii, atâtea derostuirii, atâtea grozăvii în cataractă. Despre apriga suferință interioară de a sta „pe tabla prinsă de stâlpul infamiei”. Despre propriu-i pas încă „ușor” - „Semn de conștiință curată” într-o lume ce începe să-i prefere imaculatului maculatul. Despre bucuria de a scrie precum trăia: „pilduitor și laconic mereu”, într-o manieră mai degrabă litotică decât hiperbolică. În următorii ani postrevoluționari, poeta silită să pribegască a acordat mai multă atenție dimensiunii religioase a liricii sale, alcătuiind câteva poeme bogate în reverberații evlavioase, în imagini numinoase, în scandări sobre, puternic animate de dorința de a opta pentru anumite rosturi sacre, de nevoia de a se lămuri în privința capacității sale de a se raporta transcendenței active, cooperante. În „Catrene” tonalitatea sa lirică a devenit mult mai concentrată și mai meditativă, evocarea unor episoade erotice a devenit o preocupare poetică recurentă, tendința spre autoexplorarea sânguincioasă s-a făcut cu insistență prezentă, reușind să ne edifice vizavi de dificultatea autoarei de a fi o răzvrătită și, implicit, de intenția-i respectării „regulii jocului”. Tematizând o secvență erotică din viața lui Pușkin, poezia „Psyhe” (1920) se rmarcă prin vibrația emotivă, printr-o ușoară ironie, prin nota relaxată. În compoziția lirică intitulată „La stâlpul infamiei” (1920), autoarea își apără starea de nevinovăție, de necomplicitate cu ceea ce i se impută pe nedrept, într-un mod abuziv. Ajunsă la maturitate, Marina Țvetaeva a simțit nevoia să se apropie de alunecosul tărâm al „adolescentului pirolatru”, animat de năzuințe înfierbântate, și-a imaginat „cuibul” împletit

În numele poemului (cuvintele te ascultă întotdeauna)

Să aduni cuvintele, să le alegi, să le păstrezi, să le iei întotdeauna cu tine la drum, cenușa lor se așază ușor în bagajul fiecărei zile.

Cuvintele sunt un puzzle cu care poți să construiești ce știi mai bine – poți să le așezi într-un câmp de luptă sau poți să reconstitui cu ele calea înțeleptului.

În ele stau ascunse gândurile, frica și furia, toate faptele bune pe care le-ai făcut și cele ascunse vederii, clipele cu care ai desenat flori pe inima celuiilalt sau în care ai ascuțit securea războiului.

Cuvintele te ascultă întotdeauna, tu le aprinzi, tu le stingi. Ele pot schimba vremea dintr-o dată și lumea întreagă o ridică în vibrații înalte, știi cum să mângâie suferința și reușesc să iubească în izvoare fără sfârșit. Le poți chema în ajutor, atunci când ai nevoie, poți să stai cu ele de vorbă când nu ai pe nimeni în jur; se bucură o dată cu tine, sunt fericite și mai ales știu să plângă în tăcere.

Cuvintele te ascultă întotdeauna, tu le aprinzi, tu le stingi. Renasc din propria cenușă, pot distruge și pot naște vieți, vindecă și otrăvesc, fac ce le spui să facă, Turnul Babel sau Sagrada Familia. Cuvintele sunt adevărate-tainice-nevăzute corăbii pe care le trimiți zilnic în apele vieții – ai grijă să păstrezi câteva la tine, să-ți ajungă să te împaci cu fratele tău până seara.

Cuvintele te ascultă întotdeauna, tu le aprinzi, tu le stingi. Noi suntem toți asemenea, ele sunt unice – ai grijă, cuvintele vor crea lumea după chipul și asemănarea ta.

metaforic din adevăr și singurătate. În distorsionatul, iregularul poem „Ofelia - către Hamlet”, autoarea a realizat o abordare introspectivă a celebrului personaj feminin ajuns într-o lamentabilă stare destrămantă. De ce i-a dedicat ea o „epistolă Fedrei? Fiindcă s-a identificat, s-a simțit solidară cu femeia nefericită în dragoste, nevoită să constate că-i trădată de Ipolit care nu o mai iubește pe ea, ci pe „seducătoarea” Psyhe. Aflată în exil occidental, autoarea poeziilor Berlinului și Oka n-a pierdut prilejul de a-și exprima fascinația față de „vraja nemțeștii feerii”. În „Arborii” (1923) autoarea s-a imaginat într-o stare de „complot contra veacului” ce i-a mutilat grav existența. În ultimele-i poeme, cea care avea să se sinucidă, s-a autoreprezentat „încărunțită”, gata să sfârșească „prin dezbin”, ca „ultimul marinăr” ce „bea moartea de-a valma cu iubirea”.

Plină de neastâmpăr, într-o bună măsură reformatoare (mai cu seamă în plan prozodic), tensionantă, deosebit de concentrată de cele mai multe ori, scâldată în apele simbolismului și ale avangardei, nedesprinsă în totalitate din orizontul tradiției acaparatoare, învârtejitoare nu doar odată, mai degrabă „rizomatică” (în accepția deleuziană) decât arborescentă, luând-o necentenit la fugă, preferându-i centrării descentrarea, lirica țvetaeviană ne încântă prin dinamism și elasticitate, ne impresionează prin determinarea dureros-tragică, ne atrage atenția prin verva experimentală, ne reține prin propensiunea-i confesivă, ne determină să-i admirăm capacitatea de a deveni proteică, modul de proiectare de mult mai multe ori sibilinic decât apolinic.

Dintre toate ismele epocii, simbolismul a reușit să o atragă într-o mai mare măsură pe poeta dornică să deguste nebulozitatea, evanescenta, depărtarea plină de taină, să se înfățișeze enigmatic, să-și schimbe identitatea prin intermediul unor transpoziții ingenioase, să-și rostească în surdina bucuria ori tristețea, să-și nuanțeze întruna modul de percepție și de exprimare...

V.N.

Radu Ionescu, așa cum a fost, așa cum l-am cunoscut (III)

Cu excepția episodului legat de povestea cu furtul tablourilor, căreia nu-i prea dam crezare, relația mea cu Radu era una deschisă. Ne deosebeau doar educația primită și comportamentul decurs din ea. Moață prin naștere, promisem o educație aspră și inflexibilă, ce era în gușă, musai să fie și-n căpușă. Genul ăsta de educație a făcut din mine o inadaptabilă, trânteam și mai trântesc încă adevărul indiferent de urmări. Radu, bucureștean sadea, crescut în înalta societate, era reversul meu: în lume practica o diplomatie de salon în care nu era de bonton să spui tot ce gândești

portret

1987 a fost un an de cumpănă pentru mine și pentru tovarășul meu de viață. Practic, vara aceluia an ne-am petrecut-o în spital. În acea perioadă, Radu Ionescu s-a arătat a fi un adevărat prieten, sprijinindu-ne moral și pe unul și pe celălalt. În imposibilitatea de a alerga după actele de pensionare provizorie, Radu, care avea totate ușile de la U.A.P. deschise, a făcut acest lucru în locul meu. Fără intervenția lui salutară aș fi putut aștepta mult și bine bunăvoința celor de la Uniune.

Prin 27 sau 28 decembrie a aceluia an, l-am sunat pe Radu să-l întreb dacă mai știe ceva despre mersul actelor mele la Uniune. „Am lipsit de acasă, m-am întors abia ieri. Mi s-a spart casa și am fost furat. De două zile stau de vorbă doar cu... „specialiștii”. Ce i s-a furat? Destule, îmi va scrie despre ce i s-a întâmplat, dar momentan n-avea dispoziția să discute despre asta. Ironic, m-a asigurat că tabloul primit cadou de la mine n-a fost furat. La începutul lunii ianuarie 1988 am primit scrisoarea promisă: „Casa nu-mi mai e dragă (după viol), mi-e neplăcut să stau între ziduri și când lipsesc mi-e teamă să nu intre hoții. Nu valoarea tablourilor (furate, n.n.) mă lezează, ci faptul în sine, mai ales că a fost comis de cineva care cunoaște bine casa și, în plus, era specialist (în materie de pictură, n.n.). Mă tulbur când mă gândesc că putea fi oricine (poate chiar voi). Altfel, nimic. Mă gândeam cu bucurie la acest lung concediu care s-a transformat în coșmar” (...).

Am rămas descumpănită de pe urma celor aflate pe care le găseam oarecum bizare. Radu avea dreptate când se plângea de cele petrecute, însă chiar prin profesie și felul său sociabil de a fi, adunând în juru-i multă lume, provocase involuntar situația. Sau, mă rog, așa părea în acel moment să fie. Trei săptămâni mai târziu, aflându-mă în București pentru tratament, mi-am dat întâlnire la el acasă la ora 17. Terminând treburile mai devreme, extenuată de oboseală și neavând unde să mă duc, l-am sunat mai devreme. Mi-a spus să urc, dar s-a scuzat că mă lasă singură, el fiind, conform indicațiilor medicale, obligat să se odihnească după masă. La rândul-mi, mi-am cerut scuze că îl deranjasem, l-am îndemnat să se ducă să se odihnească, dar până când va reveni l-am rugat să-mi dea ceva interesant de citit. Mi-a dat jurnalul (în original!) al contelui Saint-Amant. Cine era contele, habar n-aveam și nici până azi n-am reușit să aflui. Nu l-am întregit de unde îl are, probabil îl moștenise de la tatăl său, C. Ionescu-Mihăiești, mare bibliofil, pasionat colecționar de cărți rare și manuscrise, dar și de obiecte artistice.

Jurnalul era o năzdrăvănie așa cum nu mai văzusem. Scris cu o peniță extrem de fină, cu litere mici de tot, textele orizontale erau întrețesute cu altele verticale, totul perfect caligrafiat cu cerneală neagră. Bizareria era accentuată de prezența în interiorul textelor a unor desene mici, mici de tot, și a altor texte încă și mai mărunț scrise care ar fi necesitat o lupă pentru a putea fi citite. Pe câteva pagini se repeta numele Anne cu varianta Anne-Gracieuse și chiar cu niște versuri care în acrostih dădeau același nume ce părea să-l obsedeze pe autorul jurnalului. Brusc, în 1829, toate aceste lucruri ciudate dispar, atenția contelui oprindu-se asupra teatrelor și a spectacolelor, care și de câte ori a fost reluat, totul având aspectul unui registru contabil. A dispărut și acea țesătură de texte cu desene care făcea din fiecare pagină o adevărată operă grafică. Practic, din acel moment, tot ce făcea originalitatea jurnalului a dispărut rămânând unul oarecare.

După ce s-a odihnit, Radu a revenit în salon și la o cafea bună, o raritate pe vremea aceea, am început să discutăm despre una, despre alta. La un moment dat, l-am întregit ce se mai auzea de picturile care îi fuseseră furate. „Le-am găsit”. Cum?, m-am mirat eu. „Păi uite cum!”, și s-a apucat să-mi povestească toată țărășenia din fir a păr. În 20 decembrie plecase la Oradea, de unde cu cel care îl invitase, s-a dus la Salonta. „Aha, pe graniță!”, a exclamat insul de la miliție care ancheta furtul. Pe vremea aceea, nu doar fuga peste graniță era incriminată, ci chiar și simpla apropiere de hotarele țării, strașnic păzite pe dinăuntru, stârnea suspiciuni. Așa se

face că Radu a fost primul bănuț că și-ar fi sustras tablourile în vederea trecerii lor în străinătate, Occident adică. În 26 decembrie, în a treia zi de Crăciun, când s-a întors acasă a descoperit că îi dispăruseră două din cele mai prețioase tablouri pe care le avea, un peisaj al post-impresionistului Sisley și o pictură a unui anonim francez din secolul al XVIII-lea. În lipsa lui lăsase un nepot care să aibă grijă de apartament. Radu l-a întregit pe nepotul cu pricina dacă observase ceva deosebit în absența sa. Nu, nu băgase de seamă nimic deosebit. Pe lista posibililor hoți ai tablourilor, miliția l-a trecut pe locul doi și pe nepot. Radu a vociferat, explicându-i anchetatorului că, fiind legatar testamentar, acela n-avea de ce să fure, ori de ar fi vrut să facă asta putea s-o fi făcut cu zece ani în urmă și să fure nu două tablouri, ci alte lucruri mai scumpe și mai ușor de subtilizat. Atunci anchetatorul a replicat că dacă nu l-a furat nepotul poate să-i fi furat tablourile vreunul dintre cei care participaseră la petrecerile pe care criticul le dădea în apartamentul său. „La mine nu se dau petreceri”, a replicat Radu, „la mine intră multă lume, prieteni, specialiști, cunoscuți că asta e meseria de critic de artă. Dar petreceri nu se dau!” Mi-a arătat un morman de chei atârnat într-un cui pe hol: „Uită-te și tu. Dacă atingi una singură, toate scot un sunet imposibil. Cum era să-mi fure cineva cheia de la apartament?”

Văzând că n-o scoate la capăt cu miliția, care nu se prea străduia să dea de urma tablourilor - deh, de-ar fi fost vorba despre lucruri scumpe sau de bani ar fi fost cu totul altceva - Radu a intervenit „mai sus”. Cât de sus? „Știi, i-a spus în glumă Radu celui de „mai sus”, mă gândesc că le-ați luat voi”. „Sinceritate contra sinceritate”, i-a replicat acela, „Dacă o făceam noi, nici n-ai fi observat. Sau făceam totul zob”. Sic! După răspunsul dat, cel de „mai sus” era de la Securitate, că numai „băieții” intrau prin case fără să lase urme, sau făceau totul zob, ca să vâre frica în oasele celui „vizitat”. Cu vreo săptămână înainte de întâlnirea noastră, Radu a primit un telefon prin care i s-a spus că, în Obor, sub husa mașinii cu numărul cutare, va găsi „ceva ce a pierdut”. A telefonat la miliție și, însoțit de organ, s-a dus la fața locului unde a găsit, într-adevăr, tablourile furate. „Și acum unde sunt?”, l-am întregit eu curioasă. „Sunt cele două la care tocmai te uiți. Cele de pe ușă”. Cu ocazia asta am constatat că Radu mai găsisse încă un loc de expunere a tablourilor: pe ușă! Tablourile îmi erau necunoscute, nu le mai văzusem niciodată până în acel moment, așa că m-am apropiat să le studiez mai de aproape. După toate caracteristicile, de la motivul pictural, un peisaj cu apă, cer și sălci, la culoare și pensulație părea să fie un Sisley autentic. Semnătura, modestă altminteri, confirma și ea paternitatea tabloului. Cât despre celălalt tablou, portretul întreg al unei femei executat în maniera secolului al XVIII-lea francez, nu mi-a atras atenția prin vreo calitate deosebită. Alături de cele două tablouri recuperate, Radu îmi fuseseră cu un ac cu gămălie cuvântul „Omagiu” decupat din vreunul din ziarele sau revistele timpului de care chiftea presa obedientă „tovarășilor”. De abțibildul omagial, Radu atârname și o fundă roșie. „Omagiu cui?”, l-am întregit. „Celui care mi le-a restituit”... Asta a fost varianta furtului și recuperării celor două tablouri povestită de Radu. Pentru mine însă, labirintul story nu se așeza cum trebuie și ceva, nu știu ce anume, nu era la locul său. Înșuși faptul că fuseseră furate doar două tablouri de valoare vandabile în Occident arată că nu era vorba de ceva întâmplător, ci de ceva îndelung chibzuit, altminteri hoții iau ce apucă. Judecând retrospectiv lucrurile, am senzația unui scenariu care nu se încheagă și a unui teatru jucat într-o notă falsă. Voind să scoată din țară cele două picturi și să le vândă în Occident, după toate probabilitățile în Franța, unde ar fi încasat o sumă apreciabilă - în țară, conform legii patrimoniului, ele nu puteau fi vândute decât muzeelor și pe sume mizere -, se prea poate ca Radu să fi recurs la înscenarea furtului. Văzând că nu reușește să ducă de nas nici Miliția și nici Securitatea, că nu este crezut și că situația devenea riscantă, a demontat sceneta în sens invers. Sau lucrurile s-au petrecut întocmai cum

le-a povestit Radu? Ce s-a întâmplat după 1989 cu picturile în cauză nu l-am întregit, în fond ele erau proprietatea lui și putea de-acum face ce voia cu ele, iar asta nu mai era treaba mea. Singurul lucru pe care i-l imput e că s-a străduit prea mult să mă facă să cred varianta lui. Din care motiv, iarăși n-am priceput. Există o soluție mult mai bună: să nu-mi fi povestit nimic, îndepărtând astfel orice urmă de bănuț care să știrbească impecabila imagine ce mi-o făcusem despre el.

Cu excepția episodului legat de povestea cu furtul tablourilor, căreia nu-i prea dam crezare, relația mea cu Radu era una deschisă. Ne deosebeau doar educația primită și comportamentul decurs din ea. Moață prin naștere, promisem o educație aspră și inflexibilă, ce era în gușă, musai să fie și-n căpușă. Genul ăsta de educație a făcut din mine o inadaptabilă, trânteam și mai trântesc încă adevărul indiferent de urmări. Radu, bucureștean sadea, crescut în înalta societate, era reversul meu: în lume practica o diplomatie de salon în care nu era de bonton să spui tot ce gândești și care se comporta, indiferent de situații, doar *comme il faut*, fără să tulbure apele.

Într-o anumită situație, diferența dintre noi a ieșit la iveală. Felul meu de a fi, fără ascunzișuri și fandoseli, m-a făcut să trag destule ponoase în viață. Spuneam exact ce gândeam, iar în societate așa ceva nu se prea iartă. Cel care nu m-a iertat și mi-a sancționat prompt gafa a fost Radu. Lucrurile s-au petrecut prin 1985 sau 1986. Medicul colecționar de artă Roland Anceanu - apropiat îi spunea Puiu -, avea invitați la cină oaspeți din București, pe dr. Puiu Stoiculescu și soția sa Mira, pe Radu, iar dintre autohtoni pe soții arhitecți Mulțescu și pe mine cu prințul consort. Bună dispoziție, glume, conversație agreabilă, într-un cuvânt ne simțeam foarte bine. Era în obiceiul gazdei să completeze festinul alimentar cu unul cultural-artistic de proiecții cu diapozitive. Cunosând obiceiul casei, arhitecții aduseseră diapozitive cu monumentele restaurate de ei, printre care și câteva cu biserica de la Vieroși, cea construită de Albu ot Golești la începutul secolului al XVI-lea. La vederea unuia din acele diapozitive, în care acoperișul de pe turlă semăna cu o căciulă prea mare căzută peste urechi, uitând cu desăvârșire că autorii restaurării erau de față, am trântit-o în stilul meu: „Doamne, da' urâtă mai e!” Cei doi au sărit ca arși să-și apere opera. Fără voia mea intrasem într-un joc din care nu mă mai puteam retrage și în care eram nevoit să fac față acuzelor, dintre care cea mai gravă era că n-avem dreptul să judecăm arhitectura fără studii de specialitate. Las la o parte faptul că asemeni fotbalului, unde nimeni nu-i jucător, dar toți se pricep, și în arhitectură toată lumea își spunea părerea. Însă în cei șase ani de facultate studiasem în mod egal arhitectura, pictura și sculptura, la care se adăugau doi ani când urmasem studii stricte de arhitectură cu examene susținute. Așa încât eram mai îndreptățit oricum decât alții să am o părere în acest caz. Argumentele și contraargumentele se încrucișau peste resturile festinului creând o atmosferă total neplăcută. După schimburile de replici s-a lăsat o tăcere grea. Cina era definitiv compromisă, iar eu mă simțeam ca naiba pentru că mi-o luase gura pe dinainte. Când l-am condus pe Radu la hotel, am încercat să mă disculp, argumentându-mi din nou spusele. La care el mi-a retezat-o scurt: „Da, dragă, ai dreptate, dar după o astfel de ieșire eu nu te-aș mai invita la masă”. Ce era să zic, o făcusem lată și mă simțeam mizerabil.

A doua zi, dis-de-dimineată, am primit un telefon de la Puiu Anceanu: să ne luăm haine groase, de ploaie, și încălțăminte adecvată că mergem. Unde? Las' că ai să vezi unde. În mașină, Puiu pe post de șofer, Radu, soțul meu, eu și cățelul Mitică, să se bucure și el de ieșirea în aer liber. Era frig, burnița mărunț și vremea nu da semne de îndreptare. Degeaba încercam să-l trag pe Puiu de limbă unde mergem, răspunsul lui era același: „Surpriză!” După o porțiune de șosea, mașina a apucat-o pe un drum rău de țară, plin de gloduri și hârtoape, ba urcând, ba coborând până când am ajuns în satul de țigani Vieroși, unde ne-am oprit taman în dreptul bisericii. Am coborât din mașină și, cu

cățel cu tot, ne-am cocoțat pe dâmbul format de vechile chilii acoperite în timp de pământ. Fără o vorbă, am stat și am privit câteva minute biserica. Cu musca pe căciulă, tăceam mâlc așteptând verdictul. Odată ce-l aud pe Radu: „Doamne, da' urâtă mai e!” Ne-am uitat unii la alții și ne-a pufnit râsul. Iertată pentru gafă - prea avusesem dreptate -, am continuat să fiu musafir permanent la mesele lui Puiu, dar din când în când și la Radu acasă, la o cafea și un pahar de vorbă.

Prin Radu Ionescu am cunoscut o serie de personalități ale anilor 1970-1980, printre care pe istoricul George Potra, autorul minunatului volum „Din Bucureștii de altădată”. L-am întâlnit pe George Potra prima dată în holul Bibliotecii Academiei unde, împreună cu Radu și Nelu Spătan, dezbăteau ultimul eveniment: greva din noiembrie 1987 a muncitorilor de la Brașov. Și ce avea să urmeze... În mod inevitabil s-a ajuns la „personaje”, cum le spunea un scriitor Ceaușeștilor, ocazie cu care George Potra și-a amintit că, cu prilejul aniversării a cincizeci de ani a liceului din Găești, l-a cunoscut pe învățătorul Ionescu, dascălul de la școala primară al „tovarășei”. „Lipsea cu săptămânile de la școală, iar când o întrebam pe unde a umblat începea să se smiorcăie: „La prașilă”. Nu era nici mai deșteaptă și nici mai proastă decât alții, așa că o treceam de milă”, a încheiat învățătorul. Cu obidă, i-a spus istoricului că după atâtea decenii de trudă ieșise din învățământ cu o pensie mizeră. „Și nu i-ai scris tovarășei?”, l-a întrebat Potra pe învățătorul Ionescu. Ba îi scrisese, dar n-a primit niciun răspuns. Cum era să-și mai amintească ea, care umbla acum în blănuri scumpe și cu perle veritabile la gât, devenită între timp „savantă de renume mondial”, de momentele de umilință când sta desculță, smiorcându-se în fața învățătorului?

Cu ocazia nu mai știu cărui simpozion, ținut la muzeul piteștean sau la Complexul Muzeal Golești, ca de obicei l-am invitat pe Radu la cină, să mai tăfăsuim și noi câte-n soare și în stele. Mi-a spus că e însoțit de George Potra și Bălăceanu-Stolnici, pe care nu-i poate abandona. Adu-i și pe ei! A fost o masă plină de voie bună și de glume, cele mai multe politice, cum altminteri? Pe post de gazdă primitoare, făceam naveta între bucătărie și bibliotecă, în economia casei aceasta ținând loc și de sufragerie. Drept care am pierdut cea mai mare parte a discuțiilor. Pe una singură am prins-o din zbor: că din dispoziția Ceaușeștilor s-a încredințat studiourilor Televiziunii Române și Animafilm operațiunea „Letopiset”, prin care să fie filmate și înregistrate toate marile personalități culturale, științifice și artistice trăitoare în „epoca de aur”. Ba chiar și pe cele indezirabile, că de, nu se știe ce vor ajunge și ar fi fost păcat să lipsească din panoplia regimului Ceaușescu. M-am cutremurat. Lucrurile se petreceau ca trase la indigo după filmul regizorului argentinian Renée Muciga, „Centrul înaintaș a murit în zori”, în care un magnat achiziționa personalități umane, pe cele mai mari și mai deosebite, și le ținea închise pentru unica satisfacție de a fi proprietarul lor. Ceaușeștii semănau izbitor cu acel personaj malefic; țineau și ei lăcătuite în țară personalitățile de vază la un loc cu alte 22 de milioane de suflete pentru sadica plăcere de a fi zbirii lor.

Tot prin Radu Ionescu am avut imensa bucurie să-l cunosc pe Barbu Brezianu. În martie 1989 am primit de la el un telefon: „S-a interesat Barbu Brezianu de tine și dorește să te cunoască”. „Glumești?” Nu glumea deloc. „De unde și până unde știe Barbu Brezianu de existența mea?” „Ți-a citit în *Argeș* niște articole...” „Care articole?” „Ai scris două mii de articole și mă întrebi pe mine care? Nu știu, dar Barbu citește revista *Argeș* și m-a întrebat cine ești. M-a întrebat și cine e Silvana Mareș. I-am spus că e una și aceeași persoană cu Mariana Șenilă. M-a întrebat și ce nume e acela, Șenilă. Dar, de fapt, de unde vine?” I-am dat lui Radu varianta scurtă a probabilei proveniențe a numelui, cea cu meșterii în minerit aduși din Alsacia și Lorena în Apuseni pe vremea Mariei Tereza. Târându-se prin galeriile strănte al minelor de aur asemeni unor omizi, „chenille” în franceză, au poreclit vreun ortac, străin sau autohton, cu respectivul nume. De la acel ortac e posibil să ni se tragă numele. „Omidă?”, se mirase ironic Everac. „Da, domnule Everac, dar din ea iese fluturele”, i-am replicat eu la fel de ironică.

Relația mea cu Barbu Brezianu, pentru care îi sunt recunoscătoare lui Radu, a durat până la

moartea brâncușologului, în 2008. Între 1990 și 1994, împreună, Barbu Brezianu, Radu Ionescu și cu mine, am întreprins o anchetă jurnalistică intitulată „Ce s-a întâmplat cu moștenirea Brâncuși”. Ideea a pornit de la o discuție avută la prima întâlnire, când l-am întrebat pe B.B., cum îi spuneam eu și Radu, dacă știe cumva ce s-a întâmplat cu moștenirea Brâncuși și mai cu seamă dacă are cunoștință despre acel mult discutat act prin care i s-a refuzat sculptorului legatul testamentar. Printre personalitățile care datorită atitudinii lor au dat apă la moară oficialităților comuniste, revenea frecvent numele academicianului George Oprescu. În 1951, când la o ședință a Secțiunii de Știință a Limbii, Literatură și Artă din cadrul Academiei R.P.R. se discutase oferta lui Brâncuși și când poetul de tristă amintire Al. Toma îl făcuse pe artist „reacționar și dușman al poporului”, George Oprescu a tăcut. Cinci ani mai târziu, într-un text despre sculptura modernă, l-a făcut pe Brâncuși „decadent”. Căzut din lac în puț, dându-și seama totuși că a greșit, Oprescu a încercat cu ocazia simpozionului comemorativ Brâncuși din 1967 să dreagă busuiocul, dar era prea târziu. În ochii multora, pe drept sau pe nedrept, academicianul a rămas principalul vinovat, chiar dacă altcineva și-a pus semnătura pe nenorocitul act de refuz al moștenirii Brâncuși.

Oricât de bun prieten îl consideram pe Radu, pentru corectitudinea anchetei jurnalistice, imparțialitatea m-a obligat să-i pun și lui câteva întrebări incomede privind presupusa vinovăție a lui George Oprescu. Din cele cinci întrebări pe care i le-am pus, nu mi-a răspuns decât la ultima - „Puteți, eventual, indica persoane care cunosc îndeaproape amănunte legate de acest eveniment dureros și care ar putea da lămuriri?” - arătând acuzator în direcția lui Mircea Deac. În rest a scâldat răspunsul în generalități, abținându-se să-l implice în vreun fel pe George Oprescu. De la bun început am bănuit că lucrurile se vor petrece astfel pentru că ar fi fost nedemn să-l atace post-mortem pe Oprescu - *de mortuis nihil sine bene* -, iar datoria morală pe care o avea față de mentorul și salvatorul său într-un moment de cumpănă îl obliga să nu-i întineze în niciun fel memoria. Acel articol-interviu ratat a fost de altminteri singura contribuție a lui Radu Ionescu la ancheta Brâncuși, restul rămânând în seama lui Barbu Brezianu și a mea.

După 1989, relațiile mele cu Radu, însă nu doar ale mele, ci și cele cu bunul său prieten, medicul Roland Anceanu, au început să se rărească și să se răcească. Prioritățile lui erau altele, prietenii alții și drumurile lui duceau în cu totul altă direcție. De la îmbrățișările călduroase de altădată prilejuite de bucuria de a ne revedea a trecut la un comportament cvasiprotocolar, mai potrivit pentru cunoștințe oarecare decât față de niște prieteni atât de apropiați cum fusesem noi. Din 1990, de cele mai multe când îl sunam că am drum la București și aș dori să-l întâlnesc, pretexta că este ocupat. Nu mai aștepta provincia... Asta deși, conform înțelegerii, aveam de pus la cale mersul anchetei Brâncuși.

În primăvara lui 1990 i-am adresat o scrisoare ministrului Culturii de atunci, Andrei Pleșu, prin care îi ceream sprijin pentru acces la arhivele Ministerului Culturii, inclusiv o eventuală participare la respectiva anchetă. Andrei Pleșu nu mi-a răspuns, a lăsat asta în seama doamnei consilier Luminița Batali al cărei răspuns a fost o mostră de eschivă moale: „Nu negăm importanța problematicii care vă preocupă, dar, în opinia noastră, este prematură resuscitarea (cel puțin sub unele aspecte)”. Cu alte cuvinte, da, dar mai bine ba. M-am decis în acel moment să mă adresez lui Andrei Pleșu direct, printr-o scrisoare deschisă intitulată „Când va fi momentul, domnule ministru?” Revista *Ateneu*, care până în acel moment îmi publicase deja o serie de articole, inclusiv considerațiile lui Barbu Brezianu, de astă dată m-a refuzat pe motiv că depinzând de subvențiile de la Ministerul Culturii nu poate să... etc. Mă împotmolisem și aveam neapărată nevoie de sfatul lui Radu Ionescu. Oricât ar fi fost de ocupat.

Am profitat de faptul că Muzeul de Artă al României, în colaborare cu ambasada Olandei la București, organizase o expoziție cu operele de artă din muzeu restaurate de specialiștii olandezi. Vernisajul a avut loc în 3 mai 1991. L-am sunat pe Radu, i-am spus că am nevoie de opinia lui în ce privește textul scrisorii, inclusiv de sugestia privind revista în care ar putea fi

publicat. A venit, a citit scrisoarea adresată ministrului Culturii, a fost de acord cu textul și, fără să-și ceară scuze, dar mai ales fără să-și ia la revedere, a dispărut. Într-un târziu, l-am văzut într-un grup, unde părea să se simtă precum peștele în apă. În jurnal, în seara aceea am notat: „N-am ce-i reproșa, numai atâta mai poate să dea”.

Despre ultimii săi zece ani de viață nu știu prea multe. Ne-am întâlnit doar întâmplător. O dată, trezindu-ne față în față și nemaiputând să mă ocolească, m-a pofțit în prima patiserie ieșită în cale, unde am înghițit cu noduri pateurile comandate, inclusiv acel categoric „NU!” de care am pomenit. Dar mai era, oare, ceva de discutat după jenanta scenă de la înmormântarea bunului nostru prieten Roland Anceanu? A venit la sfârșit de tot, când groparii azvârleau ultimele lopiți de țărână peste sicriu. A mormăit un „Dumnezeu să-l ierte!”, apoi „Am însă lucruri mai importante de discutat cu sora lui Puiu.” După care s-a dus la aceasta să se intereseze de soarta tablourilor din colecția acestuia, în mod special de cele de artă naivă, pentru care avea deja în vedere un client. Ca un făcut, la scurt timp după aceea l-am văzut, la televizor, la funeraliile pictorului Sever Frențiu, mare maestru mason al nu știu cărei loji din România. Din răspunsul dat de Radu atunci unei televiziuni, am aflat că și el era mason, lucru de care habar n-aveam. Prin 2003 sau 2004, l-am văzut, tot așa, la o televiziune, făcând antireclamă la fumat. Era de nerecunoscut, slab, slab de tot, cu fața emaciată peste care se întinsese deja umbra apropiatei morți.

După 25 de ani de prietenie, răgaz în care am considerat că-l cunosc destul de bine pe Radu Ionescu, felul în care se schimbase în ultimii zece ani m-a dat literalmente peste cap. Dar, oare nu se schimbase întreaga societate românească? Stupefiată, mă întrebam care era Radu în realitate: cel de altădată, cald, afectuos, săritor la nevoie, manierat și om de lume? Sau cel care devenise amnezic cu foștii prieteni? Să fie același Radu care se oferise spontan să-mi scrie referatul necesar publicării primului meu volum, „Drumuri, cărări, poteci”, ale cărui considerații elogioase stârniseră ricanările ironice ale directorului de atunci al Editurii Sport-Turism? Sau cel care îmi răspunsese prin glacialul „NU!” când îl rugasem de o recomandare pentru o revistă de cultură bucureșteană? Să fi fost Radu cel care, după o vizită la el îmi strecurase, cu discreție, în geantă un pachet de cafea din cea mai bună (eram în plină criză a cafelei din anii 1980), pe care îl descoperisem abia acasă? Sau cel care venise la înmormântarea bunului său prieten doar pentru că era interesat de colecția de artă rămasă?

Cu toată amărăciunea pe care comportamentul său din ultimii ani de viață mi-a lăsat-o în suflet, pentru tot ce a fost bun, adevărat și autentic, îi păstrez lui Radu Ionescu o amintire respectuoasă. Nu poți da cu piciorul unui sfert de secol de prietenie; nu poți șterge cu buretele momentele de bucurie și clipele de solidaritate trăite împreună; nu poți trece peste frumusețea și generozitatea unor gesturi. Și nu poți trece peste toate astea ca și cum n-ar fi fost. Viața niciunui om nu poate fi judecată doar în alb și negru, mai există și griuri colorate, dar și cenușul mort. Omul Radu Ionescu și-a avut calitățile și păcatele sale, însă criticul cu același nume a fost o personalitate a cărui amprentă stăruie încă în lumea artei. A fost un model de deontologie profesională.

La un an de la dispariția sa, în decembrie 2006, la Comisia Națională a României pentru UNESCO a fost organizat un simpozion „Radu Ionescu - in memoriam”. Am participat și eu la acest simpozion și n-am făcut-o de fațadă, ci din respect și recunoștință pentru sentimentul care ne-a legat atâtea ani. În entuziasmul momentului, s-a decis publicarea, la Editura „Maiko” a unui volum care să-i fie dedicat. Nici până azi, când scriu aceste rânduri, el n-a fost publicat. Promisiunile și entuziasmele de atunci s-au dovedit frunze-n vânt. Amânat sine die, nimeni nu mai pomenește azi de acel volum, dar și tot mai puțini își amintesc de Radu Ionescu. A rămas însă ceea ce a construit în mintea și sufletul unor artiști în timpul vieții. Încolo, timpul și-a început lucrarea distructivă.

Comisia Națională a României pentru UNESCO
Federația Română a Asociațiilor, Cluburilor și
Centrelor UNESCO

Radu Ionescu - in memoriam
- simpozion -

11 - 12 decembrie 2006
Comisia Națională a României pentru UNESCO

Tot prin Radu Ionescu am avut imensa bucurie să-l cunosc pe Barbu Brezianu. În martie 1989 am primit de la el un telefon: „S-a interesat Barbu Brezianu de tine și dorește să te cunoască”. „Glumești?” Nu glumea deloc.

Știri de la Centrul Cultural Pitești

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, o nouă ediție a Cenaclului „Armonii Carpatine”. Manifestarea, care a stat sub semnul Zilei Internaționale a Copilului a cuprins o lectură din propriile creații, susținută de elevi de la Palatul Copiilor din Pitești, sub îndrumarea profesoarei Simona Marineață. Evenimentul s-a desfășurat în colaborare cu Liga Scriitorilor din România și de Expresie Română de Pretutindeni Filiala Argeș, fiind coordonat de redactorul-șef al revistei Carpatice, scriitorul Nicolae Cosmescu.

Conferințele Municipiului Pitești

■ Primăria Municipiului Pitești, prin Centrul Cultural Pitești și Palatul Copiilor din Pitești au sărbătorit Ziua Internațională a Copilului, printr-un spectacol muzical-literar-artistic, desfășurat în Piața Primăriei. Evenimentul a debutat cu un recital de muzică și dans popular, susținut de Ansamblul de Copii „Zavaiodoc” din cadrul Centrului Cultural Pitești, sub îndrumarea profesoarelor Carmen Ionescu și Corina Barbu. Manifestarea a continuat cu dansuri de societate, oferite de talentații copii, care urmează cursul de dans sportiv la Clubul

Concursul Național de Dans Sportiv „Dansul Florilor”

Total Dance din cadrul Centrului Cultural Pitești, club coordonat de coregrafia Corina și Alfred Schieb. Auditoriul s-a delectat și cu un recital de muzică folk, susținut de Grupul Folk „P620”, din cadrul Centrului Cultural Pitești, sub îndrumarea cantautorului Tiberiu Hărăguș. Trupa de teatru „Robertto”, coordonată de artistul Robert Chelmuș a încheiat spectacolul sub genericul „Bucuriile Copilăriei”, organizat de Centrul Cultural Pitești. Publicul format din părinți, bunici și copii s-a delectat în continuare cu programul artistic, susținut de talentații elevi de la Palatul Copiilor din Pitești.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat simpozionul cu tema „Principiile Universale ale Sistemului”, în cadrul proiectului cultural-educativ, sub genericul „Știința în Slujba Cetățeanului cu Teodor Ghițescu”. În cadrul manifestării, col.(rtr.)ing. Teodor Ghițescu a abordat principiul ierarhizării structurale și procesuale, menționând că orice realitate este integrată într-un sistem superior și se divide în sisteme inferioare, la infinit. „Principiul autonomiei relative presupune că orice sistem are procese distincte de cele ale sistemului integrator, fără a le anula efectul. Principiul dihotomiei se referă la faptul că în orice sistem

există cel puțin două structuri și două procese care tind să schimbe starea sistemului în mod diferit. Un alt principiu universal este cel al entropiei, sau al dezordinii, care se explică prin faptul că elementele unui sistem tind spre nivelul minim al energiei interne”, a precizat Teodor Ghițescu. La dezbateri au participat elevi și cadre didactice de la Colegiul Național Zinca Golescu și Colegiul Tehnic Dimitrie Dima.

■ Centrul Cultural Pitești a găzduit în Sala Ars Nova, concursul județean de teatru, sub genericul „Primii artiști”, organizat de Școala Gimnazială „Nicolae Simonide” din Pitești. La competiția desfășurată sub egida Inspectoratului Școlar Județean Argeș au participat elevi talentați de la mai multe unități de învățământ argeșene. Copiii au pus în scenă piese de teatru, întruchipând cu pricepere și mult farmec o serie de personaje mai mult sau mai puțin cunoscute. Câștigătorii au fost recompensați cu premii constând în diplome, reviste și cărți.

■ Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu” a organizat simpozionul cu tema „Muzica și Puterea Politică în Istoria Lumii”. Manifestarea, desfășurată în cadrul proiectului cultural - educativ, sub genericul „Istorie și Istorie cu Marin Toma” a reunit un public format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Național Zinca Golescu și pasionați de istorie. Marin Toma le-a vorbit celor prezenți despre cele mai vechi partituri muzicale păstrate în tezaurul mondial, precizând că între putere și muzică există o legătură, dovadă fiind o serie de piese celebre: Marșul Radetzki de Johann Strauss, Nabucco de Giuseppe Verdi, muzica de protest cântată de artiștii basarabeni Doina și Ion Aldea Teodorovici, unele piese de muzică rock.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, un medalion artistic, dedicat mezzosopanei Adina Sima. Evenimentul, desfășurat în cadrul proiectului cultural-educativ, sub genericul „Povești de viață - povești de suflet cu Denisa Popescu” a reunit un public format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu, creatori și consumatori de cultură. Poeta Denisa Popescu a purtat un dialog fermecător cu distinsa invitată, despre viața și cariera artistică, provocând-o să susțină și un recital muzical, care a cucerit auditoriul. Originară din Ștefănești, județul Argeș, Adina Sima este absolventă a Colegiului Universitar de Instructori, Specializarea Muzică, din cadrul Universității Pitești și a Facultății de Muzică, Specializarea Pedagogie Muzicală, din cadrul Universității Transilvania Brașov. În prezent este profesor la Catedra de Estradă din cadrul Palatului Copiilor din Pitești, artist liric la Filarmonica Pitești, colaborator al Teatrului Național de Operetă din București și colaborator permanent al Teatrului pentru copii și tineret „Așchiuță” din Pitești, remarcându-se prin numeroase premii la concursuri de muzică ușoară și folk, precum și în roluri din musical-uri, puse în scenă de instituții consacrate ale genului.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat simpozionul cu tema „Omul cratic – autocratic, aristocratic, democratic, birocratic, tehnocratic”, în cadrul proiectului de dezvoltare personală, sub genericul „Fețele Omului”. Manifestarea, susținută de psihologul clinician Radu Vasile Șerban, din cadrul Direcției Județene de Sănătate Publică Argeș a reunit un public format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu și alți consumatori de cultură. Vorbitorul a definit conceptul de crație sau putere, în contexte diferite, oferind o serie de exemple incitante pentru auditoriu.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat o nouă ediție a Cenaclului literar-artistic „Mona Vâlceanu”. Evenimentul, inițiat și coordonat de scriitoarea Mona Vâlceanu a cuprins un medalion literar, dedicat scriitorului Victor Gh.Stan, originar din comuna argeșeană Arefu și licențiat în Științe Juridice. Având chemarea scrisului, Victor. Gh. Stan a debutat literar cu poezie, creațiile sale fiind publicate în reviste literare din toată țara, printre care și în revista

Argeș, editată de Centrul Cultural Pitești. A publicat mai multe volume de poezie, proză, teatru, dicționare, sinteze literare, a prefațat și a făcut recenzii la peste 200 de cărți, a înființat revistele „Destine” și „Clipe albastre” și este președintele Secției Literatură pentru Copii și Tineret Filiala București a Uniunii Scriitorilor din România. La Cenaclul literar-artistic „Mona Vâlceanu” a fost primit cu admirație și interes de iubitorii cărții din Pitești: profesorul Vasile Ghițescu, medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu, scriitorul Mihail Ghițescu, profesoara-scriitoare Steluța Istrătescu, promotorul cultural Adina Perianu, elevi și cadre didactice de la Colegiul Național Zinca Golescu.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat ediția din luna mai a Clubului literar-artistic „Mona Vâlceanu”. La manifestarea coordonată de scriitoarea Mona Vâlceanu a fost invitat criticul literar Aureliu Goci. Distinsul om de cultură a susținut o prelegere spumoasă despre viața și opera scriitorului Liviu Rebreanu, despre care a scris câteva volume de specialitate. Aureliu Goci a fost primit cu interes de consumatori și creatorii de cultură ai urbei. Poeta Allora Albulescu a citit din cărțile sale, venerabilul scriitor Mihail Ghițescu a completat informațiile expuse despre marele Liviu Rebreanu, iar profesorul Vasile Ghițescu a făcut mai multe remarci literare, în nota-i caracteristică.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, serbarea Cursului de pian „Prietenul Meu Pianul”, desfășurat de profesoara Clementina Dionisie în cadrul instituției. Manifestarea, care a avut loc sub genericul „Pe aripi de Cireșar” a cuprins recitaluri susținute de micii artiști, cărora li s-a alăturat o doamnă, pasionată de pian. Cu toții au cântat în cor melodii dedicate verii și vacanței mari. Pentru efortul lor, cursanții au primit câte o partitură muzicală din partea doamnei profesoare și diplome de merit de la Centrul Cultural Pitești.

■ Regal de frumusețe, eleganță și rafinament la Sala Sporturilor din Pitești, cu prilejul Concursului Național de Dans Sportiv „Dansul Florilor”. Evenimentul, ajuns la a XXVIII-a ediție a fost organizat de Primăria Municipiului Pitești, prin Centrul Cultural Pitești, Federația Română de Dans Sportiv, Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Argeș și Clubul Total Dance Pitești. La competiție au participat peste 900 de sportivi de la 60 de cluburi din țară, la 35 de categorii de vârstă și clase valorice, de la 4 la 55 de ani. Evenimentul a deschis manifestările dedicate Zilelor Municipiului Pitești.

■ Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu” a organizat în Sala Ars Nova, ediția din luna mai a proiectului cultural-educativ, sub genericul „Istorie și Istorie cu Marin Toma”. Evenimentul a cuprins prelegerea cu tema „Istoria culturală a refuzului”, susținută de istoricul Marin Toma, secretar general de redacție al Revistei-document Restituiri. „Refuzul reprezintă o neacceptare, în funcție de valorile morale ale societății în care trăim”, a menționat vorbitorul, care a dat o serie de exemple de refuz sau neacceptare a unei situații.

■ Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, concertul de pian sub genericul „Frumos și drag Pitești”. Manifestarea, dedicată Zilelor Municipiului Pitești a fost susținută de copiii care urmează Cursul „Prietenul meu Pianul”, desfășurat de profesoara Clementina Dionisie în cadrul instituției. Lor li s-au alăturat elevi de la Liceul de Artă Dinu Lipatti și de la Școala Populară de Arte și Meserii din Pitești. Micii artiști au cucerit cu prestația lor publicul format din părinți și bunici.

■ Centrul Cultural Pitești și Trupa de Teatru „Robertto” au organizat în Sala Ars Nova din Complexul „Casa Cărții”, spectacolul muzical-literar-artistic, sub genericul „Piteștiul Meu”. Evenimentul, dedicat Zilelor Municipiului Pitești a fost susținut de copiii care urmează cursul de actorie desfășurat de artistul Robert Chelmuș în cadrul Centrului Cultural Pitești. Micii artiști au încântat cu prestația lor, ➔

publicul format din elevi, cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu, părinți, bunici și alți admiratori. Preț de mai bine de două ceasuri, talentații copii au recitat poezii, fabule, au interpretat melodii pe ritmuri moderne, cântece populare și piese de teatru, demonstrând încă o dată că au talent și chemarea scenei.

Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, lansarea volumului cu titlul „Interviuri nonconformiste de pe patru continente (Africa, America de Sud, Asia și Europa)”, de prof. univ. dr. Petre Popa. Originar din județul Vâlcea, autorul este absolvent al Facultății de Istorie din cadrul Universității București și a desfășurat o intensă activitate didactică în învățământul gimnazial, liceal și superior din Argeș și Vâlcea. A fost directorul Casei de Cultură din Topoloveni în perioada 1959-1961 și al Bibliotecii Regionale Argeș între anii 1961-1964, viceprimar al municipiului Pitești în perioada 1968-1979, președintele Comitetului Județean pentru Cultură Argeș între anii 1979-1990, decan și fondator al Facultății de Istorie, Filosofie, Jurnalism din cadrul Universității Pitești în anul 2004. A desfășurat o intensă activitate publicistică și de cercetare, publicând numeroase volume și studii de specialitate. La evenimentul editorial desfășurat la Casa Cărții și dedicat Zilelor Municipiului Pitești au participat personalități ale vieții culturale argeșene, elevi și cadre didactice de la Colegiul Național Zinca Golescu.

Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, expoziția de metaloplastie și pictură pe sticlă sub genericul „Daruri de Sărbătoare – Fascinația Artei”, realizată de artistul plastic Constantin Samoilă. Născut în comuna argeșeană Corbi și arhitect de profesie, Constantin Samoilă este un om de cultură în adevăratul sens al cuvântului. Cântă în Grupul Vocal „Armonia”, este membru al Corului „Mihai Viteazul” din Pitești și al Ansamblului Folcloric „Doruri Argeșene”, scrie poezii, eseuri, pictează, și mai nou, este atras de metaloplastie. La vernisajul expoziției „Daruri de Sărbătoare-Fascinația Artei”, eveniment pe care l-a dedicat Zilelor Municipiului Pitești i-au fost alături familia, prietenii și numeroși admiratori, care l-au felicitat pentru demersurile sale culturale.

Centrul Cultural Pitești a organizat în Sala Ars Nova, serbarea Cercului de pictură „Sensibilitate și Culoare”, desfășurat de profesoara Elena Zavulovici în cadrul instituției. Manifestarea, care a avut loc sub genericul „Frumosul meu Pitești” a stat sub semnul Zilelor Municipiului Pitești dar și al Sfinților Împărați Constantin și Elena, patronii spirituali ai urbei. Sub îndrumarea doamnei profesoare, micii artiști au realizat o expoziție de pictură, pe care au vernisat-o într-o atmosferă de sărbătoare. Talentații copii au mai citit eseuri și au recitat poezii compuse de ei, în care și-au exprimat gândurile și sentimentele despre orașul lor Pitești. Publicul format din părinți și bunici i-a răsplătit cu aplauze călduroase pentru prestația lor.

Primăria Municipiului Pitești, prin Centrul Cultural Pitești a organizat în Piața Vasile Milea, Spectacolul Multietnic. Evenimentul, desfășurat pe data de 20 mai, sub egida Zilelor Municipiului Pitești a fost bine primit de publicul iubitor de folclor autohton și de peste hotare. Manifestarea, coordonată de profesorul de canto popular Valentin Grigorescu a fost susținută de Ansamblul Folcloric „Doruri Argeșene”, Grupul Vocal „Armonia”, Ansamblul Folcloric de Copii „Zavaidoc”, Taraful „Zavaidoc”, Grupul Vocal „Zavaidoc”, tineri din

cadrul Alianței Franceze din Pitești, Ansamblul Folcloric „Filia” și Grupul Vocal „Ellada”, din cadrul Uniunii Elene din Pitești.

Zilele Municipiului Pitești au fost omagiate prin concerte de înaltă ținută, susținute de Filarmonica din Pitești. Sub coordonarea managerului Jean Dumitrașcu, a avut loc pe data de 19 mai, la Casa de Cultură a Sindicatelor din Pitești, spectacolul aniversar al instituției, care a împlinit 9 ani de la înființare. Evenimentul, desfășurat sub bagheta dirijorului Tiberiu Oprea a cuprins cantata Carmina Burana de Carl Orff, în interpretarea soliștilor Mediana Vlad (soprană), Ștefan Popov (bariton), Cezar Ouatu (contratenor), a Corului Operei Române din Craiova și Orchestrei Simfonice a Filarmonicii Pitești. Pe data de 20 mai, Filarmonica din Pitești le-a oferit melomanilor un concert extraordinar pop-rock simfonic, care a avut loc în Piața Primăriei Municipiului Pitești. Evenimentul, desfășurat sub bagheta dirijorului Mihail Ștefănescu a fost susținut de solista Daniela Vlădescu (soprană) și de Orchestra simfonică a Filarmonicii Pitești.

Administrația publică locală a sărbătorit Zilele Municipiului Pitești, printr-o suită de festivități, la care au participat oficialități din țară și din orașul Kragujevac din Serbia, înfrățit cu Piteștiul. La Monumentul Domnitorului Mircea cel Bătrân s-a desfășurat pe data de 20 mai, un ceremonial dedicat împlinirii a 628 de ani de la prima atestare documentară a urbei. Manifestarea a fost susținută de istoricul Cornel Carp, actori ai Teatrului Alexandru Davila și Fanfara Teatrului Alexandru Davila. Pe data de 21 mai, a avut loc în Piața Primăriei Municipiului Pitești o slujbă religioasă dedicată Sfinților Împărați Constantin și Elena, patronii spirituali ai urbei. Conform tradiției, edili piteșteni le-au oferit concitadinilor și nu numai ouă roșii, cozonac, pască și vin. Tot pe data de 21 mai a fost organizat în Piața Primăriei Municipiului Pitești un spectacol susținut de Tiberiu Hărăguș și Grupul Folk „P620”, Cristina Bălan și Ștefan Bănică Junior, care a fost pe gustul amatorilor de distracție în aer liber.

Primăria Municipiului Pitești, prin Centrul Cultural Pitești a organizat în luna mai, o nouă ediție a Conferințelor Municipiului Pitești, dezbateri publice lunare, menită să aducă în fața publicului interesat, personalități ale vieții culturale și științifice românești. Invitatul special a fost jurnalistul Ion M. Ioniță, fiul venerabilului profesor și scriitor Marin Ioniță. Născut în comuna Arefu, județul Argeș, crescut la Pitești, Ion M. Ioniță este un cunoscut lider de opinie, fiind editorialist și realizator al unor emisiuni tv. de dezbateri și analiză. La Conferințele Municipiului Pitești, distinsul invitat a susținut prelegerea cu tema „Presa Azi”, transformând evenimentul într-o dezbateri interactivă cu participanții.

Centrul Cultural Pitești a organizat o nouă ediție a proiectului cultural-educativ, sub genericul „Povești de Viață- Povești de Suflet cu Denisa Popescu”. Invitat la eveniment a fost regizorul Matei Varodi, director interimar al Teatrului Alexandru Davila. Poeta Denisa Popescu a vorbit despre viața și cariera distinsului om de cultură, născut la București, absolvent al Institutului de Artă Teatrală și Film „Ion Luca Caragiale” din București, Facultatea de Regie, care de aproape un sfert de veac, pune în scenă piese la teatrul piteștean. Preț de un ceas, auditoriul format din elevi și cadre didactice de la Colegiul Economic Maria Teiuleanu, creatori și consumatori de cultură s-

a delectat cu povești din viața regizorului Matei Varodi și a Teatrului Alexandru Davila.

Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu” a organizat simpozionul cu tema „Războaie/conflicte pe glob”, din seria dezbaterilor publice lunare, sub genericul „Lumea Azi”. Manifestarea a fost susținută de medicul-poet Adrian Mitroi, col.(r.) Nicolae Jianu, președintele Asociației Solidaritatea Umană Nova, col.(rtr.) Teodor Ghițescu, scriitorul Mihail Ghițescu, maiorul Cătălin Bunescu de la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre Basarab I, col.(r.) Ion Stan. Participanții la dezbateri s-au referit la situația din Afganistan, Siria, Irak, subliniind faptul că toate conflictele de pe mapamond apar pe fondul unor războaie economice, susținute în prezent prin mijloace informaționale. La eveniment au fost prezenți elevi și cadre didactice de la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre Basarab I, istorici și pasionați de istorie.

Centrul Cultural Pitești, prin Clubul de Istorie „Armand Călinescu” a organizat în Sala Ars Nova, lansarea noului număr al revistei-document „Restituiri”. Evenimentul editorial, care a stat sub semnul Zilelor Municipiului Pitești a reunit elevi, cadre didactice de la Colegiul Tehnic Dimitrie Dima, studenți de la Facultatea de Științe Socio - Umane, profilul Istorie - Muzeologie, din cadrul Universității Pitești, militari în termen de la Școala Militară de Maiștri Militari și Subofițeri a Forțelor Terestre Basarab I, istorici și pasionați de istorie. Despre publicația trimestrială, editată de Centrul Cultural Pitești au vorbit o parte dintre semnatarii articolelor. Redactorul-șef, istoricul Marius Chiva, secretarul general de redacție, istoricul Marin Toma, scriitorul Nicolae Cosmescu, redactor-șef al revistei Carpatice, medicul-poet Constantin Teodor Craifaleanu, și-au prezentat și argumentat materialele publicate, subliniind importanța revistei „Restituiri Pitești” pentru urbea noastră.

CARMEN ELENA SALUB

Zilele Municipiului Pitești

Nota redacției:
O revistă are, în mod logic, un program estetic propriu. În schimb tendința scriitorilor actuali – incitați de tehnica ultramodernă – este să trimită același text la cât mai multe publicații. Ceea ce nivelează peisajul revuistic până la omogenizarea totală. De aceea, îi anunțăm pe colaboratorii noștri că **Argeș** nu publică decât texte originale, care nu au apărut inițial în volume, reviste etc., iar textele nu le primește decât în format electronic, cu diacritice.

Revista **ARGES** poate fi procurată și prin comandă directă la sediul, cu plata ramburs, cheltuielile de expediție fiind suportate de către expeditor.
IMPORTANT! Vă puteți abona pentru anul 2016, costul abonamentului fiind de 22 lei/an. Plata se face prin mandat postal pe numele CRISTINA LINTESCU, Centrul Cultural Pitești, Casa Cărții, Pitești, O.P. 1, cod 110013. Tel./fax: 0248/219976.
Revista de cultură **Argeș** poate fi procurată în București de la librăria Muzeului Literaturii Române.

ARGES

- Revistă lunară de cultură
- Apare sub egida Consiliului Local, a Primăriei Pitești și a Uniunii Scriitorilor din România
- Editată de Centrul Cultural Pitești
- Membră ARIEL

Senior editor:
CALINIC, Arhiepiscop al Argeșului și Muscelului
Redactor-șef: **DUMITRU AUGUSTIN DOMAN** (augustindoman@yahoo.com, http://www.blogdoman.blogspot.com)
Consilieri editoriali:
NICOLAE OPREA, MARIN IONIȚĂ
Secretar de redacție: **SIMONA FUSARU** (s_fusaru@yahoo.com, http://www.fusaru.blogspot.com).
Redactori: **MARIANA ȘENILĂ-VASILIU, MIRCEA BÂRSILĂ, AUREL SIBICEANU**

Redacția: Pitești, Casa Cărții, Centrul Cultural Pitești;
http: www.centrul-cultural-pitesti.ro
tel./fax: 0248/219976
ISSN: 1221-2350
Tiparul executat la SC Argeșul liber SA

ARG PRESS

Fiecare autor care semnează în revista **ARGES** răspunde moral și juridic de conținutul afirmațiilor sale. Textele și fotografiile aduse în redacție nu se înapoiază.

litere